

prohledán. Přispívala pak do samizdatových strojopisných edicí a sborníků, řada jejich studií vyšla v cizině. Prosazovala v nich křesťanský humanismus, křesťansky interpretovala vývoj moderní a postmoderní společnosti a zdůrazňovala nezadatelnost lidských a občanských práv. Patří sem práce *Sekularizovaný svět a evangelium* (Curych 1981, 1992), *Původ a význam lidských práv* (1986, rozš. vyd. z r. 1990 zahrnuje i její doktorskou disertaci), *Božena Komárková a její hosté* (1980, 1991).

Ukazovala (nejen) křesťanům jejich místo v sekularizované společnosti a způsob, jak mohou „konstruktivně odporovat totalitárním pokušením doby“. Její osobní statečnost a věrnost ideálům nezůstaly bez povšimnutí. Basiilejská univerzita jí 26. 11. 1982 udělila čestný doktorát teologie za prosazování lidských práv v teorii i životě. Prezident republiky V. Havel jí 28. 10. 1991 propůjčil Řád T. G. Masaryka za celoživotní zápas o demokracii. Masarykova univerzita jí v roce 1992 udělila zlatou pamětní medaili a habilitovala ji; na návrh Evangelické teologické fakulty obdržela medaili též od Univerzity Karlovy. Zemřela v Brně den před svými 94. narozeninami, 27. ledna 1997.

Milena a Jan Šimsovi uspořádali v 90. letech její drobnější časopisecké i dosud neuveřejněné příspěvky do šestisvazkových Spisů: *Lidská práva, Čemu nás naučila válka a Přátelství mnohých* (1997), *O svobodu svědomí, Ve světě a ne ze světa* (1998) a *Tolerance jako podmínka života* (1999). Soubor přesvědčuje o tom, že myšlenky B. Komárkové i její osobnost povzbuzují i dnes. Odvolávala se na evangelium, věřila „v osobního Boha, který pověřuje každého člověka jeho jedinečným posláním“, a připomínala lidskou odpovědnost před Bohem i v zápasu o lidská práva, nikdy však nemluvila za církev, ale vždycky jen za svou osobu: její život, rozhodnutí a postoje byly věcí jejího „osobního svědomí“.

H. PAVLINCOVÁ

Sto let od narození doc. Jaroslava Rosendorfského

V roce 2007 si Masarykova univerzita připomíná sté výročí narození jednoho z průkopníků brněnské romanistiky, doc. PhDr. Jaroslava Rosendorfského, CSc.

J. Rosendorfský se narodil 26.1.1907 v Dubňanech u Hodonína. Po vystudování gymnázia v Moravských Budějovicích pokračoval ve studiu na brněnské filozofické fakultě, kde si zapsal obory němčina, francouzština a filozofie. Díky stipendiu na římské univerzitě se poté zaměřil hlavně na italský jazyk a literaturu, i když ve stejné době se začíná zajímat rovněž o španělštinu a portugalštinu, pro něž také brzy získá aprobaci. Až do konce 2. světové války pracoval jako profesor na I. státní obchodní akademii v Brně, ve školním roce 1945/46 studoval v Paříži a v letech 1946-1949 působil jako lektor českého jazyka v Římě a v Neapoli. Na římské univerzitě získal doktorát a od roku 1950 začal pracovat jako odborný asistent pro italskou a španělskou literaturu na filozofické fakultě v Brně. V roce 1959 dosáhl hodnosti kandidáta filologických věd, o několik let později (r.1963) byl jmenován docentem pro italskou literaturu.

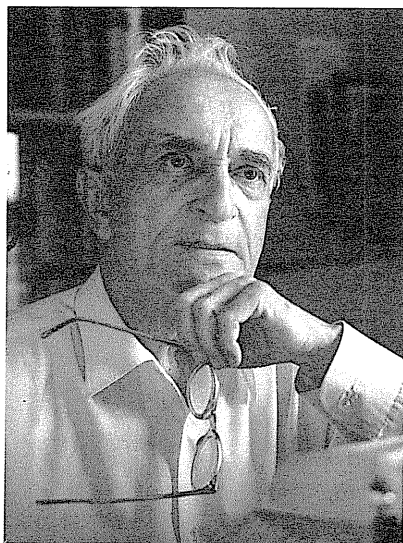
Kromě kvalitní pedagogické činnosti, jež zahrnovala přednášky o italské a španělské literatuře i lektorská cvičení z italštiny a španělštiny, je nutno vyzdvihnout především zásluhu doc. Jaroslava Rosendorfského v oblasti vědeckého bádání. Ačkoliv středem jeho pozornosti byla italská literatura a dějiny česko-italských literárních a kulturních vztahů, o nichž publikoval celou řadu studií a článků, J. Rosendorfský se vědecky zabýval také španělskou a hispanoamerickou literaturou. Jeho publikační činnost zahrnuje i knižní překlady z italštiny, španělštiny a portugalštiny, několik skript a konverzačních příruček. Zvláštní uznání si zaslouží neúnavná lexikografická činnost docenta Rosendorfského, jejímž výsledkem bylo několikrát aktualizované a rozšířené vydání italsko-českého a česko-italského slovníku.

Jaroslav Rosendorfský se až do velmi pokročilého věku těšil výborné tělesné i duševní kondici, což lze mimo jiné připsat jeho pověstné vášni pro turistiku a neutuchajícímu badatelskému zápalu. Zemřel 26. ledna 2002 přesně v den svých 95. narozenin.

P. STEHLÍK

František Lýsek, gesto, pohyb, oči

Jako malý kluk jsem přišel do Lýskova sboru, když se ještě zkoušelo v Husově sboru na Botanické. Vzpomínám si také na rozhlasová studia a chození sólistů v ponožkách a po špičkách k mikrofonu (byl jeden centrálně). František Lýsek mi byl hned ze začátku nápadný několika typickými a nenapodobitelnými projevy. Nejprve gesto. Bylo osobité, prudké, leželo a nutilo k pozornosti. Bylo spojeno s pohybem. Lýsek byl velký mág tohoto spojení. Pozoroval sbor a neustále přesouval pozornost na neuralgické místo. Měl v tomto směru perfektní psychologicko-diagnostický odhad. V Ponellově inscenaci Monteverdiho Orfea Orfeo doslova ukolébá a uvede do stavu hypnózy Cháróna. Nás profesor Lýsek sice nehypnotizoval, ale daleko od toho nebylo. Viseli jsme na něm očima, a to až už šlo o výklad nové skladby nebo o nějaký detail té starší, na-

zkoušené, v níž se něco „provalilo“ a zjistilo, že se to neumí. Byl sugestivním davovým hypnotizérem. Vysvětlil skladbu bez ohledu na tradici a její dosavadní chápání a nás malé prosfáčky navnadil na to, co je v ní nenapodobitelné. Pamatuji si dobře, jak vysvětloval třeba Prokofjevovu kantátu na přelomu zimy 1952 -53 způsobem, který bych dnes považoval za značně hermeneutický. Tehdy mně nejen že nevadil, ale dokonce uchvátil a myslil jsem, že žádný jiný neobstojí. Byla to manýristická interpretace podepřená gestikulací a prudkými pohyby. Stalo se, že při přechodu sboru k orchestru a po skončení přípravné práce u kantát a oratorií docházelo k nesouladu mezi dirigentem celku a předchozím nastudováním samotného sboru. A mohlo to jít i zčásti na úkor sbormistra, leč jedno bylo nezpochybnitelné: Lýskovo nadšení a schopnost přenést ho na úplně všechny.

Zamilovali jsme se zprvu do jeho výkladu skladby, pak teprve do skladby samé. V některých, a ne moc častých případech jsme časem viděli věc jinak, ale to zaujetí skladbou se přeneslo na všechny Lýskovy žáky – pozdější dirigenty a sbormistry. Kdykoliv vidím dirigovat třeba svého souseda ve druhém hlase Lubomíra Máta, jako by přede mnou ožíval František Lýsek.